

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobkyně

T. L. N.,

zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
se sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalované

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019, č. j. MV-97208-4/SO-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Žalobkyně podala dne 21. 5. 2018 u Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie dle § 87b odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

(dále jen „zákon o pobytu cizinců“ nebo „zákon“). Žalobkyně svou žádost založila na příbuzenské vazbě se svým vnukem, nezletilým T. N., nar. X, státním příslušníkem ČR.

2. Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 13. 6. 2019, č. j. OAM-8503-26/PP-2018, žádost žalobkyně z důvodu podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítlo a současně žalobkyni podle § 87e odst. 4 stanovilo lhůtu k vycestování z území v délce trvání 30 dnů (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
3. V tomto rozhodnutí Ministerstvo vnitra konstatovalo, že žalobkyně neprokázala, že by byla rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. V rámci dokazování bylo z výpovědi žalobkyně a jejího syna zjištěno, že žalobkyně do ČR přicestovala v květnu r. 2018 na návštěvu rodiny; z důvodu pracovního vytížení jejího syna a snachy se rozhodla v ČR zůstat a vypomoci rodině s péčí o děti (svá vnoučata). Její vnuk T. N. s ní měl poté pobývat během prázdnin 1 měsíc ve Vietnamu, aby se naučil vietnamsky a poznal tamní kulturu, původně měl být přitom tento jeho pobyt delší. Ministerstvo vnitra konstatovalo, že žalobkyně není svým vnukem ani vyživována ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, ani s ním před vstupem do ČR nežila ve společné domácnosti ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona.
4. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 2. 8. 2019, č. j. MV-97208-4/SO-2019, zamítla (dále jen „napadené rozhodnutí“). V odůvodnění tohoto rozhodnutí se plně ztotožnila s důvody, na nichž bylo založeno prvostupňové rozhodnutí.
5. Žalobkyně se s tímto výsledkem neztotožnila a proti uvedenému rozhodnutí podala dne 19. 8. 2019 k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu podle § 65 s. ř. s.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

6. Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí namítá zaprvé, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, konkrétně svého vnuka T. N., neboť s ním sdílí a v minulosti sdílela společnou domácnost, a to jak v ČR, tak i v zemi původu. Žalobkyně uvádí, že s vnukem žila ve společné domácnosti jednak v ČR, současně také v průběhu řízení 1 měsíc ve Vietnamu; tento společný pobyt měl být přitom delší, nicméně vnuk z důvodu špatné znalosti vietnamštiny nemohl nastoupit do tamní školy a stýskalo se mu po rodičích, proto se i s žalobkyní vrátil předčasně do ČR. Je zřejmé, že žalobkyně a její vnuk žili ve společné domácnosti (a to jak v ČR, tak ve Vietnamu), tj. sdílejí bytové prostory, společně hradí své náklady a poskytují si potřebnou pomoc.
7. Žalobkyně v tomto smyslu doplňuje, že v zákoně o pobytu cizinců ani příslušné evropské směrnici není uvedeno, jak dlouho by mělo sdílení společné domácnosti trvat; podle žalobkyně ale není rozhodná délka trvání soužití, ale úmysl dlouhodobého vedení společné domácnosti. Pojem vstupu na území je definován v § 3 a násl. zákona o pobytu cizinců; žalobkyně se svým vnukem sdílela společnou domácnost ještě před vstupem do ČR. Z žádného právního předpisu přitom nevyplývá, že by některá z podmínek zakládajících postavení rodinného příslušníka občana EU nemohla být naplněna až v průběhu řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

8. Zadruhé žalobkyně namítá, že status rodinného příslušníka nelze vázat na sdílení společné domácnosti s občanem EU pouze ve státě původu či ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, ale naopak v jakémkoliv státě a zejména pak ve státě, jehož je občan EU státním příslušníkem. V opačném případě by byla žalobkyně nesmyslně nucena opustit území EU, aby ve státě původu mohla se svým vnukem sdílet společnou domácnost. To by bylo v rozporu s právy občanů EU na svobodný pohyb a pobyt na území schengenského prostoru.
9. Zatřetí žalobkyně upozorňuje, že ke své žádosti předložila všechny zákonem vyžadované náležitosti. Svědeckými výpověďmi bylo také prokázáno, že v létě 2018 sdílela společnou domácnost se svým vnukem ve Vietnamu. Žalovaná nicméně zcela nelogicky uvádí, že žalobkyně existenci společné domácnosti se svým vnukem ve Vietnamu neprokázala. Žalobkyně navrhla důkazy, které byly provedeny a které o vedení společné domácnosti svědčí; neví, jaké další důkazy by měla v této věci předložit.
10. Žalovaná ve svém vyjádření zaslaném soudu dne 3. 10. 2019 setrvala na argumentaci, na které je napadené rozhodnutí založeno. Co se týče pojmu „domácnost“ či „společná domácnost“, tak odkázala na definici tohoto pojmu obsaženou v § 347 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a na jeho výklad v judikatuře správních soudů (odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 99/2012-24). Podle této judikatury se musí jednat o relativně trvalé společenství. Trvalost je přitom dána tím, že jsou objektivně zjištělné okolnosti svědčící o úmyslu založit a vést takové společenství trvale a nikoliv pouze na přechodnou dobu. Zároveň platí, že nikdo nemůže být současně členem dvou domácností. Žalobkyně neprokázala, že žila se svým vnukem ve Vietnamu po 1 měsíc ve společné domácnosti.
11. Žalovaná dále zdůrazňuje, že žalobkyně opakovaně zaměňuje povinnost správního orgánu poučit žalobkyni o jejích procesních právech s povinností poučit jí o otázkách hmotného práva; na ty se nicméně poučovací povinnost nevztahuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2011, č. j. 4 As 23/2011-88).

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl městský soud bez nařízení jednání, neboť žalobkyně s takovým postupem vyslovila souhlas a žalovaná na výzvu soudu podle § 51 s. ř. s. nijak nereagovala, je tedy dána fikce jejího souhlasu s rozhodováním bez nařízení jednání.
13. Žaloba není důvodná.
14. Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *[r]odinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.*
15. Podle § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona ve znění účinném do 31. 7. 2021, *[z]a rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti.

16. Podle čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice“), *[a]niž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotýčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně.*
17. Městský soud se plně ztotožňuje s žalovanou v jejím hodnocení věci, a nemohl tudíž přisvědčit žádné ze žalobních námitek.
18. Pokud jde o společný pobyt žalobkyně a jejího vnuka ve Vietnamu, k němuž mělo dojít v létě r. 2018 (tedy po podání žádosti o přechodný pobyt podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců), tak k tomu žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že takovýto pobyt nelze považovat za vedení společné domácnosti (viz § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona). Městský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje.
19. Žalovaná správně vymezila pojem společné domácnosti, jako společenství tvořené fyzickými osobami, které spolu trvale žijí a společně hradí náklady na své potřeby; tento závěr konečně vyplývá i z judikatury správních soudů (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2008, č. j. 9 Ca 275/2007-43, publikovaný pod č. 2257/2011 Sb. NSS, nebo např. i žalovanou uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 99/2012-24). Dále uvedla, že „[t]rvlost je v obecné poloze dána tím, že jsou zde objektivně zjištělné okolnosti svědčící o úmyslu založit a vést takové soužití trvale, a nikoliv jen na přechodnou dobu“. Konkrétně potom uvedený pobyt žalobkyně s jejím vnukem ve Vietnamu zhodnotila následovně: „*Jak vyplývá z výše uvedeného, pro splnění podmínky sdílení společné domácnosti nepostačuje pouhé bydlení na společné adrese (jeden měsíc během školních prázdnin), ale musí se jednat o osoby, které společně uhrazují náklady na své potřeby.*“ (obě citace viz str. 6 napadeného rozhodnutí)
20. Takové hodnocení je podle soudu zcela přiléhavé. Vnuk žalobkyně ve Vietnamu v létě 2018 pobýval po dobu 1 měsíce za tím účelem, aby se tam naučil vietnamsky a poznal tamní kulturu. Z výpovědí žalobkyně a jejího syna nevyplývalo, že by vnuk měl ve Vietnamu zůstat natrvalo; naopak, jeho pobyt se jeví jako vcelku běžná delší „prázdninová návštěva“ u příbuzných, která je obecně vzato vcelku rozšířeným společenským fenoménem. Takový pobyt vzhledem k účelu, kterým je veden, nelze hodnotit jako trvalý, ale toliko jako přechodný, a tudíž nezpůsobilý založit společnou domácnost ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Na věci by nic nezměnila ani skutečnost, které se dovolává žalobkyně, a sice že s ní měl její vnuk ve Vietnamu pobývat delší dobu, jeden rok. I takový pobyt by byl svým účelem, resp. zamýšleným rozsahem, pouze přechodný a nikoliv trvalý; i v takovém případě by žalobkyně spolu se svým vnukem netvořila společnou domácnost; její vnuk by i nadále zůstal členem společné domácnosti se svými rodiči v ČR. Nadto – jak poukazuje žalovaná – uvedené tvrzení nebylo žalobkyní v průběhu řízení hodnověrně prokázáno.

21. Městský soud souhlasí s žalobkyní v tom, že žalovaná poněkud zmatečně zdůrazňuje, že její pobyt s vnukem ve Vietnamu nebyl nijak prokázán. Takové tvrzení mohlo být pro žalobkyni poněkud matoucí, když důkazy k jeho ověření byly provedeny (výpověď žalobkyně a jejího syna) a nebyly ani v napadeném rozhodnutí nijak zpochybněny. I toto poněkud zmatečné vyjádření žalované nicméně nic nemění na tom, že pobyt žalobkyně s jejím vnukem ve Vietnamu nezaložil jejich společnou domácnost. Tato zásadní úvaha je v napadeném rozhodnutí rovněž vyjádřena a je jako nosný důvod rozhodnutí – jak soud rozebral výše – zcela příležitá.
22. Městský soud se tedy dále nezabýval argumentací žalobkyně v tom smyslu, že je nerozhodné, jestli žila ve společné domácnosti se svým vnukem ještě před podáním žádosti o přechodný pobyt, nebo až po jejím podání. Na tomto odlišení totiž není napadené rozhodnutí založeno.
23. Pokud jde o pobyt žalobkyně na území ČR v období po jejím příjezdu do ČR v květnu 2018 a znovu po jejím návratu s vnukem z Vietnamu, tak tento pobyt nemůže být z hlediska aplikace § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců relevantní. Z uvedeného ustanovení zákona totiž vyplývá, že aby mohla být žalobkyně považována za rodinného příslušníka občana EU (svého vnuka), tak by s ním musela žít ve společné domácnosti ještě před vstupem na území. Již samotné znění zákona tedy vylučuje interpretaci nastíněnou žalobkyní, a sice že nemůže být rozhodné, v jaké zemi se svým vnukem tvořila společnou domácnost. Nadto, i pokud by soud na uvedenou argumentaci žalobkyně přistoupil, tak by beztak musel konstatovat, že žalobkyně neměla v dané době v ČR povolen pobyt na tak dlouhou dobu, aby vůbec bylo možné hovořit o vytvoření společné domácnosti (její pobyt v ČR mohl být pouze krátkodobý).
24. Na posouzení věci nic nemění ani úprava obsažená v čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnici, která rovněž hovoří o (společné) „domácnosti“. Jak bylo rozebráno výše, tak žalobkyně v žádném posuzovaném okamžiku netvořila se svým vnukem (a jeho rodiči) společnou domácnost. Nadto směrnice v daném případě dává relativní volnost v konkrétní úpravě podmínek členským státům.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

25. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
26. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož žalobkyně neměla ve věci úspěch, nepřiznal jí soud náhradu nákladů řízení. Žalované, která měla ve věci plný úspěch, potom nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti. Ani jí tudíž městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 30. listopadu 2021

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.